

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශීර්ෂය 151 - ධීවර, ජලජ සහ සාගර සම්පත් අමාත්‍යාංශයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව ධීවර, ජලජ සහ සාගර සම්පත් අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2025 මැයි 27 දින ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව අමාත්‍යාංශයට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2025 ජුනි 20 දින ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, ධීවර, ජලජ සහ සාගර සම්පත් අමාත්‍යාංශයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින්, මූල්‍ය තත්ත්වය, මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන් 1 හි සඳහන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ පදනමට අනුකූලව සියලුම ප්‍රමාණාත්මකතාවයන් සම්බන්ධයෙන් සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 කරුණක් අවධාරණය කිරීම - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ පදනම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ පදනම විස්තර කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් 1 කෙරෙහි අවධානය යොමු කරවමි. මූල්‍ය ප්‍රකාශන රජයේ මුදල් රෙගුලාසි 150 හා 151 සහ 2025 පෙබරවාරි 21 දින සංශෝධිත 2024 දෙසැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍යය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශ අංක 06/2024 අනුව ධීවර, ජලජ සහ සාගර සම්පත් අමාත්‍යාංශයේ, මහා භාණ්ඩාගාරයේ සහ පාර්ලිමේන්තුවේ අවශ්‍යතාවය සඳහා සකස් කර ඇත. එම නිසා, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන වෙනත් අරමුණු සඳහා සුදුසු නොවිය හැක. මාගේ වාර්තාව ධීවර, ජලජ සහ සාගර සම්පත් අමාත්‍යාංශයේ, මහා භාණ්ඩාගාරයේ සහ ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුවේ භාවිතය සඳහා පමණක් අරමුණු කර ඇත. මෙම කරුණ සම්බන්ධයෙන් මාගේ මතය විකරණය කරනු නොලැබේ.

#### 1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

රජයේ මුදල් රෙගුලාසි 150 හා 151 සහ 2025 පෙබරවාරි 21 දින සංශෝධිත 2024 දෙසැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශ අංක 06/2024 අනුකූලව සියලුම ප්‍රමාණාත්මකතාවයන් සම්බන්ධයෙන් සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව අමාත්‍යාංශය විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

#### 1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්පන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

## 1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

### 1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

#### (අ) මූල්‍ය නොවන වත්කම්

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | නිර්දේශය                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| (i) පරිගණක මුද්‍රිත සටහන් අංක SA 10 වියදම් සාරාංශ ආකෘතිය අනුව 2024 වර්ෂයේ ධීවර කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීමට අදාළව මූලධන වියදම රු.2,617,782,669 ක් වුවත් මූල්‍ය නොවන වත්කම් ප්‍රකාශයේ ධීවර කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීමට අදාළව 2024 වර්ෂයේ අත්පත් කර ගැනීම් ලෙස රු.2,615,558,561 ක් දක්වා තිබීමෙන් මූල්‍ය නොවන වත්කම් ප්‍රකාශයේ මිලදී ගැනීම් වල රු.2,224,108 ක වෙනසක් පැවතුණි. | මෙම සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් පෙර වර්ෂයේ ද ක්‍රියාත්මක වූ ව්‍යාපෘතීන් වන බැවින් ඇතැම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන්හි වත්කම් පෙර වර්ෂයේ වත්කම්හි එකතුවීමක් ලෙස පද්ධතියේ ඇතුළත් කිරීම නිසා 2024 වර්ෂයේ මිලදී ගැනීමක් ලෙස පද්ධතිය තුළ නොපෙන්වා ඇත. මේ හේතුවෙන් මෙම වෙනස සිදු වී ඇත. ඉදිරියේදී වත්කම් ගිණුම්ගත කිරීමේදී ඒවා එම වර්ෂයේදීම වත්කම් ලෙස වෙනම ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කර ඇත. | මූලධන වත්කම අත්පත් කර ගැනීම් නිවැරදිව මූල්‍ය නොවන වත්කම් ප්‍රකාශයේ දැක්විය යුතු වේ.          |
| (ii) 2023 භාණ්ඩ සමීක්ෂණයට අදාළව අපහරණය කළ යුතු රු.79,770 ක තක්සේරු වටිනාකම සහිත භාණ්ඩ 2024 ජූලි 25 දින රු.168,820 කට වෙන්දේසි කර තිබූ අතර එම අපහරණය කරන ලද භාණ්ඩ වල පිරිවැය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල SA 82 සමුච්චිත මූල්‍ය නොවන වත්කම් ප්‍රකාශයෙන් ඉවත් කර නොතිබුණු අතර ඒ හේතුවෙන් මූල්‍ය නොවන වත්කම් ප්‍රකාශයේ වත්කම් ඉවත් කිරීම් ශේෂය නිවැරදි නොවීය.                        | අපහරණය කරනු ලද භාණ්ඩ මෙම වර්ෂයේදී පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.                                                                                                                                                                                                                                                                                            | අපහරණය කරන ලද භාණ්ඩවල පිරිවැය මූල්‍ය නොවන වත්කම් ප්‍රකාශයේ ඉවත් කිරීම් තුළ ඇතුළත් කළයුතු වේ. |

(ආ) විගණන සාක්ෂි නොවීම

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ<br>නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | නිර්දේශය                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>ප්‍රතිශෝධිත අයවැය ඇස්තමේන්තුව මගින් පුනරාවර්තන හා මූලධන වියදම් සඳහා ජාතික ජලපීචි වගා සංවර්ධන අධිකාරිය, ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතනය හා ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව වෙත පිළිවෙලින් රු.850,000,000 ක්, රු.600,000,000 ක් හා රු.400,000,000 ක් වූ ප්‍රතිපාදන වෙන්කර දී තිබුණි. එසේම පරිපූරක ප්‍රතිපාදන මගින් ධීවර අංශයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා රු.97,874,000 ක අමතර ප්‍රතිපාදනයන් ජාතික ජලපීචි වගා සංවර්ධන අධිකාරිය සඳහා වෙන්කර දී තිබුණි. මෙම රාජ්‍ය ආයතන 03 අමාත්‍යාංශය යටතේ නියාමනය වූවද 2024 වර්ෂය තුළ දී ලබා දී තිබුණු මෙම ප්‍රතිපාදන වලින් වියදම් කළ රු. 1,800,563,766 ක් වූ මුදල සම්බන්ධයෙන් ඒවා වියදම් කළ ආකාරය පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් වියදම් වාර්තා, තොරතුරු හා එම එක් එක් ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය පිළිබඳ වෙන වෙනම හඳුනාගත හැකි පරිදි පිළියෙල කළ තොරතුරු වාර්තා විගණනයට ඉදිරිපත් නොකිරීම නිසා එම වියදම්වල නිරවද්‍යතාවය පිළිබඳ විගණනයේ තහවුරු කරගැනීමට නොහැකි විය. ධීවර අමාත්‍යාංශයේ 2024 වර්ෂයේ ප්‍රතිශෝධිත ඇස්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යයක් ලෙස රජය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ජාතික ප්‍රතිපත්තින් මත පිහිටා ධීවර විෂයයන්ට සහ අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති දෙපාර්තමේන්තු හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන හා රාජ්‍ය සංස්ථාවන්හි විෂයයන්ට අදාළ ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘති සම්පාදනය කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, පසු විපරම් කිරීම හා ඇගයීම සඳහන් කර තිබුණ ද අමාත්‍යාංශය විසින් මෙම ආයතන පිළිබඳව පසු විපරම් කිරීම හා ඇගයීම සිදුකර නොතිබුණි.</p> | <p>මෙම ප්‍රතිපාදන වලින් පුනරාවර්තන වියදම් අඩු කළ පසු ඉතිරි ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනය රු.මිලියන 449.89ට අදාළව පසු විපරම් සහ ඇගයීම් කිරීම මෙම අමාත්‍යාංශයේ සැලසුම් අංශය සහ සංවර්ධන අංශය හරහා කාර්තුගතව සිදු කරනු ලැබේ. විශේෂිත අවස්ථාවන්වලදී අවශ්‍ය උපදෙස් ද නිකුත් කරනු ලැබේ. ඊට අමතරව මෙම ආයතන මාසික අග්‍රිම අවශ්‍යතාව ඉල්ලුම් කිරීමේදී ද ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය කරන ලද ආකාරය දැක්වෙන තොරතුරු ගිණුම් අංශය මගින් ලබා ගනු ලැබේ.</p> | <p>ධීවර විෂයයන්ට සහ අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති දෙපාර්තමේන්තු හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන හා රාජ්‍ය සංස්ථාවන්හි විෂයයන්ට අදාළ ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘති සම්පාදනය කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, පසු විපරම් කිරීම හා ඇගයීම සම්බන්ධයෙන් ද අමාත්‍යාංශය විසින් පසු විපරම් කිරීම හා ඇගයීම කටයුතු සිදුකළ යුතුවේ.</p> |

2. වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මා විසින් කර තිබුණු පහත සඳහන් නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ වාර්තාවේ ඡේද යොමුව

ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණු නිර්දේශය

මෙම වාර්තාවේ ඡේද යොමුව

1.6.1 (ඉ)

විගණනයට අවශ්‍ය විස්තර ඉදිරිපත් නොකිරීම

1.6.1 (ඇ)

### 3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

#### 3.1 වියදම් කළමනාකරණය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                               | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | නිර්දේශය                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| වැය විෂයයන් 5ක් සඳහා සලසාගෙන තිබුණු රු.7,570,151 ක් වූ සම්පූර්ණ ප්‍රතිපාදනයම ඉතිරි වී තිබුණි. | අමාත්‍ය කාර්යාල ව්‍යාපෘතිය වරිපනම් හා බදු සඳහා වෙන් කර තිබූ ප්‍රතිපාදනය ආයතන හා පරිපාලන ව්‍යාපෘතියේ වරිපනම් හා බදු 151-1-2-0-1404 වැය විෂයය සඳහා වෙන් කර තිබූ ප්‍රතිපාදනයෙන් ගෙවීම් කිරීම, වාහන රක්ෂණ වියදම් සඳහා ගෙවීම් සිදු කිරීම අමාත්‍යාංශ පරිපාලන ව්‍යාපෘතිය සඳහා වෙන් කර තිබූ ප්‍රතිපාදනයෙන් සිදුකිරීම, 2024 වර්ෂයේදී සිදු වූ පාලන තන්ත්‍රයේ වෙනස්වීම් මත අමාත්‍ය කාර්යාලවල වියදම් දැරීම සීමා සහිත වූ නිසා 151-1-1-0-2001-0/11 හා 151-1-1-0-2002-0/11 වැය විෂයයන්වල ප්‍රතිපාදන ඉතිරි වීම සහ මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය යටතේ වාහනයක් මිලදී ගැනීම වෙනුවට අමාත්‍යාංශයේ තිබූ පැරණි වාහනයක් අලුත්වැඩියා කර අදාළ නිලධාරියාට අනුයුක්ත කිරීම නිසා ප්‍රතිපාදනය ඉතිරි වීම සිදුවිය. | සලසාගෙන තිබූ ප්‍රතිපාදන මුදල් අපේක්ෂිත කාර්යයන් සඳහා යොදා ගත යුතුවේ. |

#### 3.2 බැරකම් හා බැඳීම්වලට එළඹීම

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                               | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                      | නිර්දේශය                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ධීවර අමාත්‍යාංශය විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන බැරකම් ලේඛනය අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැරකම් ශේෂය රු.1,190,000 ක්වූ අතර SA 92 භාණ්ඩාගාර සම්බන්ධ බැඳීම් බැරකම් වාර්තාව අනුව එදිනට බැරකම් ශේෂය රු.1,790,000 ක් වූයෙන් රු.600,000 ක වෙනසක් පැවතුණි. | මෙය මන්නාරම් දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය විසින් 2022 වර්ෂයේදී වාර්තා කර තිබූ බැරකම්වල එකතුවක් වන අතර එම දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයට දැනුම් දී එය මේ වර්ෂයේදී බැරකම් වාර්තාවෙන් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතී. | බැරකම් ලේඛනය හා SA92 භාණ්ඩාගාර සම්බන්ධ බැඳීම් බැරකම් වාර්තාවට අනුව බැරකම් ශේෂයේ පවතින වෙනස්කම් හඳුනාගෙන අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදුකළ යුතුවේ. |

### 3.3 නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

| නිරීක්ෂණය                                                                                      | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ<br>නිලධාරීගේ අදහස්<br>දැක්වීම                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | නිර්දේශය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| නීති, රීති හා රෙගුලාසි වලට<br>යොමුව                                                            | අනුකූල නොවීම                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| (අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික<br>සමාජවාදී ජනරජයේ<br>මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය<br>මු.රෙ. 104(1) | නාරාහේන්පිට, මුහන්දිරම්<br>රී.බී.දාබරේ මාවතේ අංක<br>18/146 B දරන ස්ථානයේ<br>පිහිටා තිබූ ධීවර අමාත්‍යාංශයේ<br>ලේකම් තනතුර සඳහා<br>වෙන්කර තිබූ නිල නිවස සඳහා<br>ධීවර අමාත්‍යාංශයේ<br>ඉන්වෙන්ට්‍රි ලේඛනයෙන් ලබා<br>දී තිබූ සියලුම රජයේ<br>ඉන්වෙන්ට්‍රි භාණ්ඩ අස්ථානගත<br>වී තිබෙන බව 2023 වාර්ෂික<br>භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා<br>මගින් වාර්තා කර තිබුණු අතර<br>ගොඩනැගිල්ලේ සවිකර තිබූ<br>දොර ජනෙල් අගුළු හා<br>ගොඩනැගිල්ලේ සවිකිරීම් ද<br>ගලවාගෙන ගොස් තිබුණි. මේ<br>සම්බන්ධයෙන් සිදුව තිබුණු<br>රු.1,808,262 ක අලාභය<br>පිළිබඳ මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව<br>කටයුතු කර වගකිව යුතු<br>පාර්ශ්වයන් හඳුනාගෙන<br>නොතිබුණි. | මුදල් රෙගුලාසි 104 මුදල් රෙගුලාසි<br>අනුව ප්‍රාරම්භ ප්‍රකාරව මෙම අලාභ<br>පරීක්ෂණ සිදු කර ඇති භානිය පිළිබඳ<br>අතර මීට අදාළව කටයුතු කර ඊට<br>නාරාහේන්පිට කටයුතු කර ඊට<br>පොලිස් ස්ථානයට වගකිවයුතු පාර්ශ්ව<br>පැමිණිලි කර ඇත. ඊට හඳුනාගෙන අලාභය<br>වගකිව යුතු අයකර ගැනීමට<br>පාර්ශ්වයන් කටයුතු කළ<br>හඳුනාගැනීමට කටයුතු යුතුවේ.<br>කරමින් පවතී. |

### 3.4 තැන්පතු

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ<br>අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                           | නිර්දේශය                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| 2023 වර්ෂයේ “ධීවර දිනය 2023”<br>වැඩසටහන සඳහා විවිධ ආයතන හා<br>පුද්ගලයන් වෙතින් ලැබී තිබුණු<br>අරමුදල් වලින් වැය නොකර ඉතිරි<br>වූ රු.747,736 ක මුදලක් පොදු<br>තැන්පත් ගිණුමේ රඳවාගෙන<br>තිබුණි. | ධීවර දිනය වැඩසටහන සඳහා ලද<br>මූල්‍යාධාර යටතේ රු.447,736.50<br>ක මුදලක් 2025.03.24 දින<br>රජයේ ආදායමට බැර කර ඇත.<br>ඉතිරි මුදල් සම්බන්ධව ද<br>ඉදිරියේදී සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගනු<br>ඇත. | වැඩසටහන සඳහා ලැබී<br>තිබුණු අරමුදල් අදාළ<br>වර්ෂයේ වැඩසටහන සඳහා<br>වැය කළ යුතුවේ. |

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 සැලසුම් කිරීම

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | නිර්දේශය                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2024 වර්ෂයේ වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඇතුළත් ධීවර අංශයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයට අදාළ ව්‍යාපෘති 05 ක් වෙනුවෙන් එකතුව රු.82,500,000 ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර තිබුණ ද ඊට අදාළ භෞතික කාර්යසාධනය ව්‍යාපෘති 04 ක සියයට 50 කට වඩා අඩු මට්ටමක පැවති අතර එක් ව්‍යාපෘතියක කාර්යසාධනය සියයට 50 ක් වී තිබුණි. එසේම වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් වූ තවත් ව්‍යාපෘතියකට අදාළ භෞතික කාර්යසාධනය කොපමණ ද යන්න විගණනයේ දී අනාවරණය නොවීය. | ආරුගම්බේ කලපුවේ යෝජිත කැනීම් සඳහා NARA ආයතනයෙන් ලබාගත යුතු ITI වාර්තාව සහ ආරුගම්බේ වැලි කැනීම් පිළිබඳ අවසන් BOQ(ප්‍රමාණයන්හි මිල දර්ශක) මත ඇස්තමේන්තු සකසා ඇති අතර ඔවුන්ගේ අවසන් ගෙවීම් සිදුකර තිබුණි. නන්දිකඩාල් කලපුව සහ මෝය කටෙහි එක්රැස් වන වැලි ඉවත් කිරීම සඳහා පෞද්ගලික සමාගමක් වෙත අනුමැතිය ලබාගැනීම වෙනුවෙන් සකස් කරන ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ලැබී ඇත. NARA ආයතනය විසින් සැකසිය යුතු නයාරු කලපුව පිරිසිදු කිරීම සඳහා වන මූලික පාරිසරික (IEE) වාර්තාව සැකසීමේ කටයුතු අවසාන පියවරෙහි ක්‍රියාත්මක වීම සහ 1.3 ව්‍යාපෘතිය සඳහා නන්දිකඩාල් සහ කෝකිලායි කලපුවල ඉඩම් ගැටලු පැවතීම සහ 1.4 ව්‍යාපෘතිය සඳහා සැලැස්ම වෙනස්වීම හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිය නවතා දැමීම සහ 1.7 ව්‍යාපෘතිය සඳහා පොලිස් ආරක්ෂාව ලබානොදීම නිසා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක නොවීම මෙම කාර්යයන්වල භෞතික කාර්යසාධනය අඩුවීමට හේතු වී ඇත. | වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඇතුළත් සැලසුම්ගත කාර්යයන් පරිදි ලභා කරගැනීමට කටයුතු කළ යුතුවේ. |

4.2 ව්‍යාපෘති ඉටු කිරීමේ ප්‍රමාදයන්

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                               | නිර්දේශය                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (අ) 2023 දෙසැම්බර් 06 දින ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබුණු ගන්දර ධීවර වරාය ව්‍යාපෘතියේ කොන්ත්‍රාත් කාලය 2024 දෙසැම්බර් 23 දක්වා දින දීර්ඝ කරගෙන තිබුණි. එදින වනවිට ඉදිරිපත් කර තිබූ අන්තර් ගෙවීම් සහතික 38ක් (Interim Payment Certificate) සඳහා අමාත්‍යාංශය විසින් මුදල් ගෙවීම් ප්‍රමාදවීම හේතුවෙන් අදාළ කොන්ත්‍රාත් සමාගම වෙත 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට රු.206,826,720 ක ප්‍රමාද පොලී ගෙවීම් කර තිබුණි. මෙලෙස අතිරේක ප්‍රමාද පොලී වියදම් සඳහා ද රජයේ ප්‍රතිපාදන මුදල් යෙදවීමට සිදුවීම තුළින් එම ප්‍රමාණයෙන් රජයට මූල්‍යමය අලාභයක් සිදු වී තිබුණි. | අමාත්‍යාංශයේ සංවර්ධන අංශය මගින් පිළිතුරු කැඳවා ඇති අතර පිළිතුරු ලද වහාම ඉදිරිපත් කරමි. | ව්‍යාපෘති කටයුතු නියමිත දිනට අවසන් කිරීමට කටයුතු කළයුතු අතර ප්‍රමාද පොලී ගෙවීම පිළිබඳව අදාළ ආයතනය සමඟ සාකච්ඡා කර අලාභය අවම කරගැනීමට කටයුතු කළ යුතුවේ. |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>(ආ) ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතනය විසින් 2023/2024 වර්ෂයේ දී කලපු තුළ ඉස්සන් පසු කීටයන් තැන්පත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මගින් පසු කීටයන් 15,000,000 නිෂ්පාදනය කිරීමට ඇස්තමේන්තු කර තිබුණු අතර එම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රගති වාර්තාව අනුව පසු කීටයන් 3,444,000 පමණක් තැන්පත් කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතිය සඳහා යොදාගන්නා ලද අභිජනනාගාර තුළ ඉස්සන් පැටවුන් සහ මව් සතුන් රෝගකාරක වීම හේතුවෙන් මෙම සතුන් අභිජනනාගාරවලින් ඉවත්කර පීචානුහරණය කිරීමට සිදුවීම නිසා උක්ත ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2023 හා 2024 වර්ෂ වලදී අමාත්‍යාංශය විසින් රු.20,317,000 ක් වැය කර තිබුණු අතර අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුකර ගැනීමකින් තොරව ව්‍යාපෘතිය අතරමග නවතා තිබුණි.</p> | <p>පැටවුන් ලබාගැනීමට අභිජනනාගාරයට රැගෙන එන මව් සතුන් හා ඉස්සන් පසුකීටයන් හට වැළඳෙන රෝග 08 ක් සඳහා පරීක්ෂා කර එක් රෝගයකට හෝ ධනාත්මක වූයේ නම් එම සතුන් අභිජනනාගාරයෙන් ඉවත් කර පීචානුහරණය කිරීම සිදුකරයි. තව ද පැටවුන් දින 30 ක් පමණ අභිජනනාගාරයේ වර්ධනය කර එම සතුන් සඳහා ද ඉහත රෝග 08 සඳහා පරීක්ෂා කර සාම්පල ධනාත්මක නම් සතුන් ඉවත් කිරීම සිදුකරනු ලබයි. මෙම ක්‍රියාවලිය මත අපේක්ෂිත පරිදි ඉලක්ක සපුරා ගැනීම අසීරු බව ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය සඳහන් කර ඇත.</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### 4.3 ප්‍රසම්පාදනයන්

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ<br>නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                        | නිර්දේශය                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>(අ) උපදේශකයන් තෝරා ගැනීමේ හා සේවයේ යෙදවීමේ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.4 වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රසම්පාදන අස්ථිත්වය විසින් සෘජුවම ඇතුළත් කර ඇති හෝ පුවත්පත් දැන්වීමට කැමැත්ත පළකර ඇති අපේක්ෂකයින් තිදෙනෙක් හෝ වැඩි ගණනක සුදුසුකම් සංසන්දනය කිරීමෙන් පුද්ගල උපදේශකයෙකු තෝරාගත යුතු වුවත්, අමාත්‍යාංශයේ ධීවර වරාය ව්‍යාපෘති උපදේශක තනතුරු වන නැවත පදිංචිකිරීම හා ඉඩම් පවරා ගැනීමේ විශේෂඥ, සහකාර ඉංජිනේරු සහ ප්‍රමාණ සමීක්ෂක යන තනතුරු සඳහා එක් තනතුරකට එක් අයදුම් පත්‍රය බැගින් ඉදිරිපත් කර තිබුණු එම තනි පුද්ගලයන් වෙත කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනමා තිබුණු අතර සේවා යෝජක නියෝජිත ව්‍යාපෘති ඉංජිනේරු තනතුර සඳහා අයදුම්කර තිබුණු තැනැත්තන් දෙදෙනෙකුගෙන් එක් අයෙකු වෙත කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනමා 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනවන විට රු.20,724,925 ක් ගෙවීම් සිදුකර තිබුණි.</p> | <p>මෙම නිලධාරියා බඳවා ගැනීම ජාතික ප්‍රසම්පාදන ලංසුකරණය යටතේ සිදු කරන ලද අතර රජයට වඩා වාසිදායක සහ ආර්ථික වශයෙන් ඵලදායකත්වය සැලකිල්ලට ගෙන තෝරා ගැනීම සිදු කර ඇත.</p> | <p>උපදේශකයන් තෝරා ගැනීමේ හා සේවයේ යෙදවීමේ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුවේ.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>(ආ) ඉහත උපදේශක තනතුරු බඳවා ගැනීමට පලකළ 2021 අගෝස්තු 16 දින පුවත්පත් දැන්වීමෙහි ධීවර වරාය ව්‍යාපෘති සඳහා පුද්ගල උපදේශන සේවා ලෙස බඳවා ගැනීමට පළකර තිබුණ ද, ගිවිසුම් අත්සන් කිරීමේ දී ගන්දර ධීවර වරාය ව්‍යාපෘතිය සඳහා පමණක් පුද්ගල උපදේශකයින් ලෙස දෙපාර්ශවය විසින් ගිවිසුමට එළඹ තිබුණි. මේ හේතුවෙන් එම තනතුරු සඳහා නිවැරදි තොරතුරු ඇතුළත් කර පුවත්පත් දැන්වීම් පළ නොකිරීම හේතුවෙන් මනා සුදුසුකම් ලත් උපදේශකයින් තෝරා ගැනීමට තිබූ අවස්ථා මගහැරී තිබුණි.</p> | <p>අමාත්‍යාංශයීය සංවර්ධන අංශය මගින් පිළිතුරු කැඳවා ඇති අතර පිළිතුරු ලද වහාම ඉදිරිපත් කරමි.</p> <p>බඳවා ගන්නා තනතුරු සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි තොරතුරු ඇතුළත් කර පුවත්පත් දැන්වීම් පළ කළයුතු වේ.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### 4.4 වත්කම් කළමනාකරණය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                                       | නිර්දේශය                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2022 දෙසැම්බර් 29 දින වත්කල ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනත ප්‍රකාරව දික්ඔව්ට ධීවර වරායේ පිහිටි අංක SSP 430 පිඹුරේ ලොට් X වශයෙන් දක්වා ඇති පර්චස් 110 ක භූමි ප්‍රමාණය පැවරීමේ සහතිකයක් මගින් ධීවර හා ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශයට පවරා දී තිබුණි. එසේ වුවද ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව විසින් නීත්‍යානුකූලව හිමිකමක් නොමැති ඉහත දක්වා ඇති ඉඩම් කොටස 2021 ඔක්තෝබර් 04 දින සිට වසර 20 ක කාලයකට මාසික බදු පදනම මත පෞද්ගලික සමාගමක් වෙත බද්දට දී තිබුණු අතර මෙය අමාත්‍යාංශයේ අධීක්ෂණයෙන් බැහැරව සිදු වී තිබුණි.</p> <p>2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් අමාත්‍යාංශය විසින් මෙම ඉඩම නීත්‍යානුකූලව ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව වෙත පවරා දීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර මේ හේතුවෙන් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට එම පෞද්ගලික සමාගමින් රු.2,335,438 ක හිඟ බදු මුදල් සහ සියයට 2 ක ප්‍රමාද ගාස්තු අය කර ගැනීම සඳහා බදු ගිවිසුමේ සඳහන් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට සංස්ථාවට නොහැකි වී තිබුණි.</p> | <p>අමාත්‍යාංශයීය සංවර්ධන අංශය මගින් පිළිතුරු කැඳවා ඇති අතර පිළිතුරු ලද වහාම ඉදිරිපත් කරමි.</p> | <p>පෞද්ගලික සමාගමින් අයවිය යුතු රු.2,335,438 ක හිඟ බදු මුදල් සහ සියයට 2 ක ප්‍රමාද ගාස්තු අය කර ගැනීම සඳහා බදු ගිවිසුමේ සඳහන් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට අමාත්‍යාංශය විසින් මෙම ඉඩම් කොටස නීත්‍යානුකූලව ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව වෙත පවරා දීමට කටයුතු කළ යුතුවේ.</p> |

#### 4.5 පාඩු හා හානි

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                     | නිර්දේශය                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (අ) ධීවර අමාත්‍යාංශය පිහිටා ඇති ගොඩනැගිල්ලෙහි අතිරේක මහල් තුනක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු කරගෙන යාමේ දී කොන්ත්‍රාත් සමාගමේ නොසැලකිල්ල හේතුවෙන් ගොඩනැගිල්ලේ බිම් සහ ස්ලැබ් හරහා වැසි ජලය කාන්දුවීම නිසා හය වැනි මහල හා පස් වැනි මහලෙහි භාණ්ඩ හා දේපලවලට සිදු වී ඇති හානිය මුදල් රෙගුලාසි 103 යටතට වැටෙන හානියක් බව 2024 ජුනි 12 දිනැති මුදල් රෙගුලාසි 104 පරීක්ෂණ වාර්තාව මගින් අනාවරණය වී තිබුණු අතර ඒ නිසා අමාත්‍යාංශයට සිදු වූ රු.610,996 කට අධික හානි පූරණයට අදාළ මුළු වියදම කොන්ත්‍රාත් සමාගමෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කිරීම සුදුසු බව එම වාර්තාවෙන් නිර්දේශ කර තිබුණුද අයකර ගෙන නොතිබුණි. | තොරතුරු වාර්තාවීමේ දෝෂයක් නිසා මෙම තොරතුරු එම ප්‍රකාශයේ වාර්තා වී නොමැති අතර ඉදිරියේදී නිවැරදිව කටයුතු කිරීමට නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබා දෙන ලදී. | හානි පූරණයට අදාළ මුළු වියදම අයකර ගැනීමට කටයුතු කිරීම සුදුසු බව එම වාර්තාවෙන් නිර්දේශ කර ඇති බැවින් ඒ අනුව කටයුතු කළ යුතුවේ. |

#### 4.6 කළමනාකරණ දුර්වලතා

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                         | නිර්දේශය                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| (අ) 2023/2024 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද කළපු තුළ ඉස්සන් පසු කිටයන් තැන්පත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් විසින් ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතනයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත යැවූ 2023 නොවැම්බර් 06 දිනැති අංක MF/SD/03/NARA/02-2023 දරන ලිපිය අනුව වාණිජ ඉස්සන් කර්මාන්තය සඳහා රෝග පැතිරවීම වැළැක්වීම සඳහා ඉස්සන් පසු කිටයන් නිෂ්පාදනය කරන මෙම අභිජනනාගාර ක්‍රියාවලිය දැඩි ලෙස අධීක්ෂණය කළ යුතු බවත්, ඒ අනුව NARA ආයතනයේ නිලධාරියෙකු අභිජනනාගාරවල කටයුතු අධීක්ෂණය සඳහා පූර්ණකාලීනව යොදවා භෞතිකව අධීක්ෂණය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය බවත් දක්වා තිබුණි. නමුත් | අමාත්‍යාංශයේ සංවර්ධන අංශය මගින් පිළිතුරු ඇති අතර පිළිතුරු ලද වහාම ඉදිරිපත් කරමි. | අදාළ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව අවශ්‍ය පසුපරම් කටයුතු සිදුකිරීමට කටයුතු කළ යුතුවේ. |

NARA ආයතනය මගින් අභිජනනාගාර අධීක්ෂණය සඳහා පූර්ණකාලීනව නිලධාරියකු යොදවා තිබූ බවට කිසිදු සාක්ෂියක් විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය නොවූ අතර NARA ආයතනය වෙත යවන ලද උක්ත ලිපියට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණේද යන්න පිළිබඳව අමාත්‍යාංශය විසින් පසු විපරම් කටයුතු සිදුකර නොතිබුණි.

## 5. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | නිර්දේශය                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (අ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ධීවර අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විධායක මට්ටමේ තනතුරු 30 කට අදාළව පුරප්පාඩු 09 ක්ද, තෘතීයික මට්ටමේ තනතුරු 04 කට අදාළව එක් පුරප්පාඩුවක්ද, ද්විතීයික මට්ටමේ තනතුරු 164 කට අදාළව පුරප්පාඩු 69 ක්ද, ප්‍රාථමික මට්ටමේ තනතුරු 40 කට අදාළව පුරප්පාඩු 03 ක්ද හා එම පුරප්පාඩු පිරවීමට වෙනත් මට්ටමේ තනතුරු 03 කට අදාළව පුරප්පාඩු 02 ක් පැවතුණි. එම පුරප්පාඩු පිරවීමට 2025 ජූලි 24 දින වන විටත් අමාත්‍යාංශය අපොහොසත්ව තිබුණි. | පවතින පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කරන ලෙස ඉල්ලා 2025.03.04 දිනැතිව රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශය වෙත ලිපි යොමුකර ඇත.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | අත්‍යවශ්‍ය තනතුරුවල පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කිරීමට කටයුතු කළ යුතුවේ.                                                                      |
| (ආ) ජනාධිපති ලේකම්ගේ 2010 මැයි 14 දිනැති අංක සීඒ/1/17/1 ලිපියේ 2.1 ඡේදය ප්‍රකාරව ගරු අමාත්‍යවරයෙකුගේ කාර්යාලවල සේවයේ නියුක්ත කරවනු ලබන සහායක කාර්යය මණ්ඩලය 15 ක් නොඉක්මවිය යුතු වුවත් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට තථ්‍ය අමාත්‍ය කාර්යය මණ්ඩලය 19 දෙනෙකු විය.ඒ අනුව කාර්යය මණ්ඩලයේ 04 දෙනෙකුගේ අතිරික්තයක් පැවතුණි. තව ද සහකාර ලේකම් (වෘත්තීය සමිති හා සේවක සබඳතා) යන තනතුර මෙම චක්‍රලේඛයේ 2.1 ඡේදයට පටහැනි තනතුරක් ලෙස පැවතුණි.              | 2020.09.21 දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී ගනු ලැබූ තීරණය අනුව අමාත්‍ය උපදේශක තනතුර සඳහා නිලධාරියෙක් පත් කර ඇත. තවද අංක PS/CSA/00/03/16 හා 2022.03.02 දිනැති ජනාධිපති ලේකම්ගේ ලිපිය මගින් අමාත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා තවත් එක් උපදේශකයෙක් පත් කිරීමට අනුමැතිය ලබා දී ඇත. තව ද ජනාධිපති ලේකම්ගේ අංක සීඒ/1/17/1 හා 2010.05.14 දිනැති ලිපියට අනුව මාධ්‍ය ලේකම්ට නිල වාහනයක් හිමි බැවින් රියදුරෙකු පත් කර ඇත. 2020.12.14 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට අනුව සහකාර ලේකම් (වෘත්තීය සමිති සම්බන්ධතා) තනතුර සඳහා නිලධාරියෙකු පත්කර ඇත. | ජනාධිපති ලේකම්ගේ 2010 මැයි 14 දිනැති අංක සීඒ/1/17/1 ලිපියේ 2.1 ඡේදයේ සඳහන් තනතුරු ප්‍රමාණය නොඉක්ම වන පරිදි බඳවාගැනීම් සිදුකළ යුතුවේ. |